

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	BARCELONA
Edifici	Basilica de la Mercè
Direcció	
Coordenades	41.379462 2.179606
Protecció	Bé cultural d'interès local Identificador: 08019/253 IPAC: 40430

Descripció

Església del barroc tardà construïda entre el 1765 i el 1775. Consta d'una nau de cinc trams coberts amb una volta de canó de cassetons sobre quatre arcs torals i de dos passadissos laterals coberts amb voltes d'aresta; a sobre d'ells hi ha tribunes; té un transsepte amb una cúpula sobre petxines al creuer; per l'exterior, al cim, s'hi aixeca una gran imatge en bronze daurat de la Mare de Déu de la Mercè; és obra del 1890 de l'escultor Maximí Solà, refeta pels germans Oslé vers el 1949. Té cor amb un orgue; descansa en un arc rebaixat; ocupa l'espai de l'atri i el primer tram de la nau. Al fons del presbiteri s'hi troba, a mitja alçària, el cambril amb la imatge gòtica de la Mare de Déu.

El frontis està dividit en tres zones; la central amb un portal rectangular de marc filetejat amb una columna coríntia adossada a cada muntant, entaulament, frontó arquejat amb el timpà nu, motllura destacada a mitja alçada, rosassa el·líptica al damunt i un gran frontó triangular amb creu al cim i pinacles als extrems; els caires apareixen decorats amb parelles de pilastres de capitells ornats amb garlandes, tant a la zona baixa com a la superior. Les dues ales del frontis fan curvatura còncaua seguint l'estil barroc barrominesc amb uns ornaments escultòrics deguts a Carles Grau i amb parelles de pilastres a les cantoneres; també hi ha oberts, en aquests zones còncaues, sengles portals rectangulars que donen al mateix atri que el central. Els murs d'aquesta façana són de carreus ben escairats; l'interior està bellament decorat amb marbres, estucs i riques gelosies a les tribunes.

La façana lateral del carrer Ample és gòtica flamígera del segle XV aprofitada de l'antiga església gòtica; en ella s'hi obre una portalada del gòtic flamejant, rectangular, amb el marc motllurat amb el bordó flamejant i un timpà decorat amb la imatge en alt relleu de sant Miquel (1561) obra del francès René Ducloux; als muntants hi figuren dues pilastres amb imatges al damunt dins unes fornícules amb prou feines enfondides; al seu damunt hi ha obertes dues finestres d'arc apuntat amb decoració flamígera.

Dimensions; 40'00 x 9'75 x 18'18 metres de llargada, amplada i alçada respectivament; les tres naus fan 18'75 metres d'amplada; la cúpula té un alçada interior de 31'75 metres i el transsepte en fa 20'00 x 9'60 de llargada i amplada.

Arquitecte: Josep Mas i Dordal († 1808).

Guarda una talla gòtica del segle XIV de la Mare de Déu de l'escultor Pere Moragues (~1330- ~1388); la figura del Nen fou afegida al segle XV; en ser malmesa el 1936 tingué la sort de ser conservada i fou refeta. A les petxines sota cúpula i al presbiteri hi ha pintures murals (1956) degudes a Josep Obiols (1894-1967). Al presbiteri, costat esquerre, hi ha la tomba del bisbe Urquinaona segons recorda la làpida del terra i, al mur, els relleus amb la imatge del bisbe orant, obra de l'escultor Vallmitjana. A un altar lateral esquerre, proper al presbiteri, es guarden les despulles, dins d'una urna protegida per vidre, de santa Maria de Cervelló. Conserva quatre quadres de Pere Pau Muntanya (1749-1803) a l'altar del Sagrament.

Campanar neoclàssic coetani del temple. Té un primer alt cos de planta gairebé quadrada (5'80 x 5'90 m) i dos més d'octagonals al damunt. Està coronat per una cornisa motllurada i una coberta baixa amb un gran pinacle al damunt. La cel·la té quatre finestres d'arc de mig punt, una a cada cara alterna; hi pengen campanes; té una motllura a la seva base. Els seus murs són de carreus ben escairats de pedra blanquinosa; unes fines motlures separen els tres cossos. Des de la planta baixa o des del cor es pot pujar per una escala arrapada als murs amb barana de fusta que deixa un ampli ull al centre.

Situació: damunt l'ala dreta del temple, la de llevant, proper al frontis encarat a migdia.

Alçada: 39'40 metres.

Esveltesa: 6,6

Campanes	<p>El campanar compta amb tres conjunts de campanes, de divers ús. En la part superior de la sala de campanes, sobre dues bigues de ferro, una campaneta de senyals (segurament procedent d'espadanya) i un timbre (segurament de rellotge) d'origen desconegut.</p> <p>En la cara nord-oest hi ha dues campanes de rellotge, que conserven els malls externs per gravetat.</p> <p>Finalment hi ha tres campanes litúrgiques, de les quals només es pot ventar la major, que dóna a la plaça, la qual és l'única que té la tremuja original substituïda per una industrial d'escàs interès i de mínima seguretat.</p> <p>Els set bronzes, d'origen i usos ben diversos, estan dotats d'electromalls CLOCK-O-MATIC, sobre dimensionats, que posen en perill immediat de destrucció unes campanes tan valuoses, i que segurament s'utilitzen conjuntament en tocs de festa i de mort, de manera absolutament contrària a tota tradició.</p>
Fotos	21
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	La caixa de comandament elèctric de la sala de campanes no té interruptor exterior per desconectar els tocs mecànics durant la interpretació de tocs manuals.
Propostes	<p>Caldria una ampla i respectuosa proposta de restauració del conjunt, valorant els valors inicials de les campanes i el seu toc present i futur.</p> <p>En primer lloc sols han de participar en els tocs litúrgiques les tres campanes corresponents, que han de ser netejades, per dintre i per fora, per recuperar una sonoritat perduda a causa de l'enorme brutícia que les cobreix. Els dos jous antics han de ser restaurats, substituïnt aquelles parts necessàries per seguretat, i probablement canviant els coixinets actuals per rodaments, els quals en qualsevol cas han de romandre a l'interior del mur com els actuals.</p> <p>El jou o tremuja de la campana major ha de ser substituït per un jou, inspirat en els altres existents, i que tingui els eixos i per tant els suports dins del mur.</p> <p>Les tres campanes han d'anar a seure, revisant els frens, topalls o ponts, i podria ser convenient que les tres campanes disposésin només d'electromalls, ubicats de manera que es puguin ventar, deixant el moviment com a toc manual.</p> <p>Les campanes del rellotge han de servir exclusivament per al toc dels quarts i de les hores, sense ser utilitzades en cap altre lloc.</p> <p>La petita campana de senyals hauria de ser reubicada, segurament en una espadanya preexistent sobre la sagristia o damunt del presbiteri, i podria ser utilitzada també per als anuncis de misses quotidianes.</p> <p>El timbre, d'origen desconegut, i de gran interès, no té lloc en la sala de campanes i podria estar destinat, entre altres propostes, com campana de sortida de missa o millor encara com timbre interior per al toc de les hores dintre la basílica. En qualsevol cas no ha de participar, mai, en els tocs, tant festius como de mort o altra mena que no sigui el toc del pas del temps.</p>
Autors de la documentació	LLOP i ÁLVARO, Francesc; LLOP i BAYO, Francesc
Data	23-10-2021

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
--------------	---------	---------	----------	------------------	-----

Sala de campanes	Senyalera (0)			35	25
Sala de campanes	Timbre (00)		1807	40	37
Sala de campanes	Campana dels quarts (A)			60	125
Sala de campanes	Campana de les hores (B)	PALLÉS, JAUME	1773	80	296
Sala de campanes	Campana (1)		1638	80	296
Sala de campanes	Campana (2)	PALLÉS, JAUME	1777	90	422
Sala de campanes	Campana (3)		1770ca	100	579

Información completa: [Basilica de la Mercè - BARCELONA \(CATALUNYA\)](#)

PDF (24-05-2026)